

אנציקלופדיה
עבודת ה' פנימית

א-ו - אזה

בלבבי משכן אבנה

אזה

'דירה בתחתונים' - תאווה לגילוי במקום הבחירה

אזה, שורש המילה של התאווה, "נתאווה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים" כלשון חז"ל כידוע, זהו שורש התאווה שמתגלה כאן בעולם.

מה שכביכול בעולם העליון מתגלה "ה' אחד ושמו אחד", ושם יש רק אופן אחד לדברים, אבל ה"נתאווה להיות לו דירה בתחתונים" היינו בעולם התחתון ששם הוא המקום של עומק נקודת הבחירה, וכמו שהוזכר בשיעורים לעיל שזהו ה-או - או כך או כך, זהו האזה, הקב"ה מתאווה לגלות את מציאותו יתברך שמו, לא רק בתפיסת העליון ששם מעיקרא נגלה ה"ה' אחד ושמו אחד" אלא הוא מתאווה גם לגלות את שמו - את מציאותו כביכול - בתחתון, במקום שנמצא האו - אזה.

ולכן בכללות ממש יש שתי מקומות שיש בהם את הגילוי הגמור של "נתאווה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים", הגילוי האחד הוא במדריגת מתן תורה - "וירד ה' על הר סיני" שהירידה לתתא היא המקום של הגילוי בהר סיני, והמקום השני הוא מקום בית המקדש שהוא הנקרא בית הבחירה ועליו נאמר "כי בחר ה' בציון אזה למושב לו" שהוא המקום שבו מתגלה הבחירה, ולכן זה מקום ה"אזה" ה-"או", לגלות את העליון במציאות התחתון, ובמקום הבחירה שהוא מקום בית המקדש, שם הוא עיקר מקומו של הגילוי.

שורש הדבר הוא מדריגת מתן תורה במקום הר סיני והענף זה מקום בית המקדש, ובהקבלה ללשון חז"ל הידוע "איסתכל באורייתא וברא עלמא", "איסתכל באורייתא" זה מתגלה בהר סיני בבחינת התורה שניתנה בו. "וברא עלמא" מתגלה במקום בית המקדש, וכדברי חז"ל על הפסוק "מציון מכלל יופי" שמציון הושתת העולם, וכן "אבן השתיה" היתה נקראת כן כמו שאומרת הגמ' ביומא כידוע, משום שמשם הושתת העולם, ממקום בית המקדש. וא"כ שורש בריאת העולם זהו מירושלים - "ציון" בכלל, וממקום בית המקדש בפרט.

וא"כ, הר סיני הוא עומק הגילוי של ה"איסתכל באורייתא" ומקום בנין בית המקדש הוא מקום הגילוי בפועל של ה"ברא עלמא".

שורש הבחירה שבאורייתא

ולפי"ז, במהות כח הבחירה שמונח ב"אזה", יש את הבחירה כפי שהיא בשורש, באורייתא. ויש את הבחירה בענף, שהוא מקום בית המקדש.

בבחירה שבתורה, יש את מה שהקב"ה בחר לתת את התורה לעם ישראל, שהוא בוחר בעם ישראל - "אתה בחרתנו מכל העמים", ויש מה שישראל בוחרים ע"י אמירת "נעשה ונשמע" לקבל את התורה שזהו הבחירה להתחבר ל"איסתכל באורייתא", זהו בחירה בשורש של ה"איסתכל באורייתא".

ולהבין ברור, כל בחירה - בחר זה אותיות חבר - חיבור, האדם בוחר במה להתחבר, כאן היא עומק נקודת הבחירה, ובחר זה גם אותיות ברח שהוא בוחר ממה לברוח, ולמה להתחבר, [בחר, חבר, ברח - אותם אותיות], ומצד כך עם ישראל בורחים ממצרים ומגיעים למתן תורה שהוא מקום הבחירה להתחבר לתורה.

וחס ושלום אם אינם מקבלים את התורה אז הם בוחרים ב"בחורב" שזהו "הר חורב" שהוא אחד מהשמות של הר סיני והיינו שהם בוחרים בחורבן, זהו "אם אין מקבלים את התורה אחזיר את העולם לתהו ובהו", בוחרים בחרב.

זהו מקום הבחירה האם להתחבר או לברוח, שאם בוחרים לברוח נעשה החורבן, אבל כשמקבלים את התורה הם בוחרים במדריגת החיבור שזהו תלמידי חכמים שנקראים חברים, ש"חברותתם נעימה ונאמנת", -אלו הם ארבעת השורשים שמונחים באותיות ב' - ח' -ר'.

שורש הבחירה בקבלת בתורה

ועומק נקודת הדבר, להבין ברור, כדברי הרמב"ן הידועים מאד בהקדמת התורה שקודם שניתנה תורה, כל אותיות התורה היו נמצאים בה יחד כמקשה אחת, ויש את האופנים איך לצרף ואיך לחבר את התורה, וכשעלה ברצונו יתברך שמו לברוא את העולם הוא צירף את האותיות בצירופים הנמצאים השתא בידינו - בראשית, ברא, אלקים וגו' כל התורה כולה, ומכח זה הוא ברא את העולם.

אבל בשורש הדברים, האותיות נמצאות כמציאות לעצמן, וניתן להפריד ולחבר אותם בצורות רבות מאד, ובפרטות יותר, גם כל אות ואות מצורפת, על דרך כלל, מכמה אותיות, ובה עצמה ניתן לחבר ולהפריד, אבל בכללות, התורה שנמצאת בידינו, היא אופן מסויים של צירוף האותיות.

כשבני ישראל נמצאים בהר סיני וניתן להם נקודת הבחירה האם לקבל את התורה אם לאו, ברור הדבר, אם מקבלים את התורה, היינו שמקבלים את הצירוף של האותיות שנמצא השתא בידינו, אבל אם אינם מקבלים את התורה, היינו, שהצירוף שיתגלה מהתורה הוא צירוף אחר, והצירוף הזה שמתגלה הוא גופא גורם ל"אחזיר את העולם כולו לתהו ובהו", כלומר, זה לא שאור התורה מסתלק כפשוטו מן העולם ועל ידי כן נחרב העולם, שזהו מכח שלולי מציאות התורה אין קיום למציאות הנבראים - "אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתיי", אלא העומק שבדבר הוא, שאם מקבלים את התורה, נעשה צירוף אחד לתורה, ואם הם אינם מקבלים את התורה נעשה צירוף אחר לתורה, ובצירוף האחר של התורה, בו עצמו נמצא העומק מה שהעולם כולו הופך לתהו.

בדקות, אפשר לצרף את התורה לפי כל מילה שיש בידינו השתא, שלפי המילה הזו כך תצטרף כל התורה. והשתא הבריאה הצטרפה ע"י האופן של צירוף האותיות שבתבית "בראשית" שמשמעותו הוא "בחכמתא" כדברי התרגום,

ומכח כך ממשיך סדר הצירוף של האותיות - "בראשית ברא אלקים" וכו' שצורת הצירוף הוא מכח ה"בחכמתא", אבל "אם אינם מקבלים את התורה" אז התורה מתחילה להצטרף לפי הפסוק "והארץ היתה תהו ובהו וחושך על פני תהום" שאם הצירוף מגיע מתוך אותו פסוק כל התורה כולה מצטרפת לפי אותו פסוק, ואז העולם חוזר להיות כולו תהו.

העומק ה"אותיות פורחות באויר"

ולפי"ז, להבין ברור מאד, הרי אף שבתחילה קיבלו את התורה, אך לאחר מכן נעשה שבירת הלוחות, וכשנעשה שבירת הלוחות כלשון חז"ל "לוחות נשתברו ואותיות פורחות באויר", ועומק הדבר במה שהאותיות פורחות באויר, בפנים אחד לעניינא דידן השתא, כל זמן שהאותיות מצורפים בתוך הלוחות ושם הרי בעשרת הדיברות נרמזו כל התורה כולה כדברי רב סעדיה גאון הידועים, אז יש סדר של צירוף לאותיות ולתיבות כסדר שהם כתובים - "אנכי הוי"ה אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים" וגו' עד "אשר לרעך" כל סדר העשרת הדיברות, אבל כאשר האותיות פורחות באויר, כלומר שהצירוף שהם נצטרפו בהיותם חקוקים בלוחות כבר איננו מוכרח, כי כאשר האותיות פורחות הרי כל אות ואות עומדת כמציאות לעצמה והחיבור שבין האותיות נפרד, ועל ידי כן אפשר לחזור ולצרף את כל האותיות באופן שונה.

וזהו עומק הדבר שיש הבדל וחילוק בין לוחות ראשונות ללוחות שניות שבלוחות ראשונות כתוב "זכור" ובלוחות שניות כתוב "שמור", הגדרת הדבר היא, שהאותיות הללו שנצטרפו בצירוף הראשון הם נתפרדו שזה ה"אותיות פורחות באויר", והפריחה שלהם באויר יוצרת אפשרות של צירוף חדש שזה מה שמתגלה בפועל במה שבלוחות שניות כתוב "שמור" ולא "זכור".

ולפי"ז, להבין בעומק, כאשר מתגלה החורבן של שבירת הלוחות הראשונות ונעשה "אותיות פורחות באויר" נעשה כאן שורש חדש של צירופי כל האותיות באופן שונה.

ונחדד, הרי סדר הדבר הוא שלוחות ראשונות ניתנו במתן תורה בסיון ולאחר מכן נשתברו בתמוז, ושורש התיקון שלהם הוא ביום הכיפורים שהוא יום שניתנו בו לוחות שניות, ועומק נקודת הנתנה של הלוחות השניות שניתנו ביום הכיפורים, היינו נתנה של לוחות שהאותיות שבהם הם נמצאים באופן של "פורחות באויר", כלומר, לא כפשוטו שמעיקרא בשבירת לוחות ראשונות היו האותיות פורחות באויר, ולאחר מכן כשניתנו לוחות שניות האותיות נקבעו בלוחות שניות כפי צירופם שם, אלא עומק נקודת הדבר, במדרגת מתן תורה היה מצד אחד "כפה עליהם הר כגיגית" שהם מוכרחים ומצד שני "נעשה ונשמע" בחירה, ועל זה יש את דברי התוס' הידועים בשבת ודברי התנחומא שהקשו מפני מה נצרך את שתיהם, ובתנחומא איתא שיש בזה הבדל בין תורה שבכתב לתורה שבע"פ, ועוד פירושים שיש בזה בדברי חז"ל, אבל הגדרה אחת יסודית לעניינא דידן השתא, מתחילה הם היו במדרגת

"נעשה ונשמע" מתתא לעילא, ולאחר מכן עולים למדריגת ההכרח שזה ה"כפה עליהם הר כגיגית", וכדברי המהר"ל בידועים שהכפיה היא לא כפשוטו, מפחד מות, אלא עומק הבהירות המתגלה היא גופא המכרחת ואין לך הכרח גדול מזה, שזהו עצמותה של תורה שכל הווייתה היא בבחינת "מוכרח המציאות" כי היא שורש כל תפיסת אמיתת המציאות של ה"ברא עלמא".

ומ"מ א"כ, במדריגת מתן תורה הם עלו ממדריגת הבחירה למדריגת ההכרח של "כפה עליהם הר כגיגית", ובזה מונח שיש רק אפשרות אחת של צירוף אותיות התורה שזהו מדריגת לוחות ראשונות, וכשמשתברים הלוחות ראשונות זה נותן אופן של פתח לחזור ולצרף את כל האותיות מהתחלה, וזה עומק הגילוי של לוחות שניות, -חוזרים ואומרים, זה לא כמו שנראה כפשוטו שבלוחות שניות חזרו ונצטרפו האותיות, וזה האותיות שיש בידינו השתא שכך הוא צירופם, אלא שכיון שהופקע האפשרות המוכרחת של הלוחות ראשונות, מכאן ואילך הוקבע שלפי מעשיו של אדם כך הם צירופי האותיות, וזהו השורש של הצירוף שמתגלה בלוחות שניות.

עומק נח ה'שברי לוחות' שמונחים בארון

ולפי"ז, להבין ברור מאד, הכח של מדריגת לוחות שניות בנוי על מהלכי התשובה, שהרי זה כל משמעות הארבעים יום שמר"ח אלול עד יוה"כ שהימים הללו יסודם נבנה על שבירת הלוחות שהיתה מעיקרא שמכח כך יש את הארבעים יום שמשו רבינו עולה להר בסוד התשובה, וע"י כן זוכים לקבל לוחות שניות.

יש רמז נפלא מאד שנמצא במגלה עמוקות, המגלה עמוקות אומר שאלול הוא ראשי תיבות ארון לוחות ושברי לוחות, כל הימים האלה הם בנויים במהלך של המעבר מלוחות ראשונות ללוחות השניות.

אבל כמו שאומרת הגמ' בבבא בתרא ועוד "לוחות ושברי לוחות מונחים בארון", כלומר, אלול שהוא הצירוף שמביא ללוחות השניות, הוא לא הפקעה מהלוחות הראשונות, ולכן, גם שברי לוחות ראשונות מונחין בארון. מה עומק הדבר ששברי לוחות מונחים בארון? אם לוחות שניות היו מונחים בארון, ושברי לוחות לא היו מונחים בארון, כלומר, שנעשה צירוף חדש וזה גדר צירוף האותיות של הלוחות שניות שיש בידינו השתא, אבל כשנאמר "לוחות ושברי לוחות מונחין בארון" שב"שברי לוחות" מונח הכח של ה"אותיות פורחות באויר", - היינו ששברי לוחות זה ההשרשה לאפשרות שהאותיות יכולות לפרוח באויר כי הם הופקעו ממצאיות הלוחות, וא"כ ב"ארון" - אותיות אור נ' ששם נמצאים הלוחות ושברי לוחות, מונח עצם הכח של ה"שברי לוחות" שהוא הכח של ההפקעה של האותיות שהיו מצורפים כפי סידרם שהיה שמכח כך נעשה הצירוף שבלוחות שניות, אבל הכח הראשון עדיין במקומו עומד, זהו מה ששברי לוחות מונחים בארון יחד עם הלוחות וזהו הרמז שארון, לוחות, ושברי לוחות הם ר"ת אלול, כמו שהוזכר מדברי המגלה עמוקות.

מדרגת ההמלכה של 'אם כבנים' שמגלה את ה'בן מלך כמלך'

ולפי"ז ההבנה העמוקה במהלכי הימים האלה, הרי אצל מלך נאמר שיש לו מצווה לכתוב לעצמו שתי ספרי תורה, אחד שהיה בבית גזיו ואחד שהיתה עמו בחיקו שיוצאת ונכנסת עמו בכל מקום שהולך, ובעיקר למלחמה, ולהבין ברור, הרי תחילת השנה שהיא ביום ראש השנה, מתחילה באופן של המלכה, המלכת הקב"ה למלך, ובזה יש את המהלך שאנחנו ממליכים את הקב"ה למלך ואנחנו עבדיו שעל זה נאמר – "אם כעבדים", ויש מהלך שאנחנו ממליכים את הקב"ה למלך ואנחנו בניו שזהו ה"אם כבנים", והיינו כמו שאומרת הגמ', והרחיבו רבותינו, בן מלך הרי הוא כמלך וא"כ, מכח שבן מלך כמלך מצטייר גם אצלינו ציור של מלך.

וכשנצטייר אצלינו ציור של מלך ע"י ההמלכה של הקב"ה למלך, א"כ נצטייר אצלינו התפיסה של "וכתב לו את משנה התורה הזאת" שזהו הספר תורה שהמלך צריך לכתוב לעצמו,

–אלו הם הלוחות שכ"א מקבל ביום הכיפורים, וזהו התורה שניתנת לכל אחד ואחד שזוכה ביום הכיפורים לחזור ולקבל את ההארה של הלוחות שניות.

בלוחות ראשונות הם שווים בכל, לוחות שניות הם לפי המקבלים.

לוחות ראשונות הכתב והאבנים מן השמים אבל בלוחות שניות האבנים מן הארץ כל' הקרא "פסל לך שני לוחות אבנים כראשונים", כלומר, ה"פסל לך" שבדבר, הוא מה שמשא רבינו כותב את הספר תורה לפי מה ששייך לחלקו, והדוגמא הבהירה והשרשית שמתגלה הדבר, עשרת הדיברות הראשונות נכתבו בספר שמות שהוא מהארבעה ספרים הראשונים שמשא אמרן מפי הקב"ה, אבל עשרת הדיברות שבלוחות שניות נכתבו בספר דברים, שכל ספר דברים כמו שאומרים חז"ל "משה מפי עצמו אמרן", "מפי עצמו" כלומר, לפי מה ששייך למקבלים, ולכן בספר דברים דייקא נאמרו הדינים של המלכת מלך.

והיינו, שהגילוי שמתגלה בראש השנה כשאנחנו ממליכים את הקב"ה למלך ועל ידי כן מתגלה מלכותו עלינו ואנחנו בני מלכים בטעם העליון של "אם כבנים", מכאן ואילך יש לכל אחד את כתיבת הספר תורה של ה"וכתב לו" שבדין מלך, שהוא כותב לעצמו ספר תורה.

ג' ספרים דר"ה- משורש כתיבת ספר תורה של מלך

אלו הם דברי רבי כרוספדאי הידועים: "שלושה ספרים נפתחין בראש השנה, של צדיקים, של בינונים ושל רשעים". מה כוונת הדבר "נפתחין"?

–"ספר" יש רק אחד שזהו ספר התורה ושאר הספרים שישנם הם אינם אלא ענפים של הספר הכולל שהוא הספר תורה, ולפי"ז "ג' ספרים נפתחין בר"ה" כלומר, שלכל אדם ואדם יש את מציאות הספר ששייך לו, את הגילוי של צירוף האותיות ששייך לו, והספר שנפתח זהו הספר ששייך לו. "וביד כל אדם יחתם" כלומר, זה מה שהאדם עצמו כותב וחותם כמו שמרחיבים רבותינו, את הספר של עצמו, שזהו ה"וכתב לו" כמו שנאמר במצוות המלך.

וא"כ העומק של ראש השנה בהמלכת הקב"ה למלך בגילוי המלכויות, זה עומק ההארה שחל במציאות של ה"פסל לך", של ה"וכתב לו". אבל זה לא מצד המדרגה של לוחות ראשונות אלא מכח המדרגה של לוחות שניות.

הרי בראש השנה נגזר השפע לכל השנה כולה, מאיפה האור של השפע לכל השנה כולה? מתפיסת הלוחות השניות שהיא "פסל לך שני לוחות אבנים כראשונים" וכמו שאומרת הגמ' בנדרים "אין השכינה שורה אלא במי שיש בו ארבעה דברים, חכם, עשיר, גבור ועניו" וכולם ילפי' ממשה, ועשיר ילפינן ממה שנאמר "פסל לך שני לוחות אבנים", פסולתן יהא שלך, שמפסולתן של לוחות נתעשר משה, כלומר, הגדרת הדבר שמשה נתעשר מפסולתן של לוחות זהו מכח ה"אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד",

-ולפי"ז הדין בראש השנה שאנחנו נידונים שהוא על ה"אורך ימים" ועל ה"עושר וכבוד" שזהו השפע המגיע לעולם, -אבל לא מצד הדין ששייך לאומות העולם שלא קיבלו את התורה - אלא דייקא השפע שמגיע בר"ה מכח הדין ששייך לישראל שקיבלו את התורה, שיש את ההארה שאחריתה היא ביום כיפור יום נתינת הלוחות שהיא הארה של הדברי תורה. מצד כך השפע שמגיע לישראל בראש השנה הוא מכח "אורך ימים בימינה בשמאל העושר וכבוד", זהו השפע של הדין של ראש השנה שמגיע מכח ה"וכתב לו" של ספר תורה דמלך, זהו עומק הכתיבה של ראש השנה.

וא"כ, העומק של ההארה המתגלה בראש השנה הוא הארה של כתיבת הספר, וכמו שמשה שהתורה נקראת על שמו כמו שנמר בקרא "זכרו תורת משה עבדי" ומשם שורש השפע שמגיע לו שזהו ה"מפסולתן של לוחות נתעשר משה", והיינו שמהספר עצמו שהוא כותב משם מתגלה לו כל השפע, כך מתגלה בכל שנה בראש השנה. -והרי משה רבינו כמו שאומרת הגמ', הוא היה מלך עפ"י דין, וזה ההקבלה ל"מלכויות" שמתגלה בר"ה, כאן מונח עומק נקודת הדבר.

במלך נאמר יסוד של דין "אין עניות במקום עשירות", "גדלהו משל אחיו" מעין מה שנאמר בכהן גדול שחייב להיות שיהיה לו מציאות של שפע ועושר, כמו כן מי שזוכה להתחבר ל"מלכויות" של ראש השנה מדין "אם כבנים" -הוא הופך להיות בן של מלך ושורש ההארה שלו מתגלה מהתורה כמו שנאמר "אורך ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד", ומדין היותו בן מלך נמשך לו כל השפע של העשירות, זה העומק שישראל מובטחין שיעשה להם נס ויצאו בדימוס כי שזה מכח ה"אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד" של התורה שממש מגיע שורש השפע המגיע לנשמתן של ישראל מכח מדרגת המתן תורה.

ספרן של צדיקין- 'וכתב לו' דס"ת, וספרן של דשעים

לפי"ז, כאשר דנים את האדם בראש השנה, שורש הדבר הוא ה"מלך במשפט יעמיד ארץ" שמתגלה כח ההעמדה של המלכות בעולם, מתגלה הכח של צירופי האותיות שנגזרים על האדם בראש השנה שזהו מה ש"צדיקים נכתבין ונחתמין לאלתר לחיים טובים ולשלום", כלומר, צדיקים שדבוקים במדרגת התורה, הם דבוקים ב"בראשית" - ב"חכמתא", הם דבוקים במדרגת עומק ה"וכתב לו" "פסל לך" של ספר תורה ממילא הם מצורפים ל"אורך

ימים בימינה" ול"בשמאלה עושר וכבוד", זה ה"נכתבין ונחתמין לאלתר לחיים טובים ולשלום".

וחס ושלום אצל הרשעים, מונח בהם האופן שאין להם מציאות של גילוי של ספר, -כי גדר "ספרן של רשעים" הוא כמו שמשו רבינו ביקש "מחני נא מספרך אשר כתבת" שזה היה בקשה מכח חטא העגל, -שם נמצאים הרשעים, באותו ספר שנאמר עליו "מחני נא מספרך אשר כתבת" כמו שנאמר בקרא "ימחו מספר חיים ועם צדיקים אל יכתבו" כלומר, אצל משה רבינו מתגלה המציאות של שורש הכתיבה שזהו הכתיבה של הלוחות שניות, -ואצלו מתגלה האופן של "מחני נא מספרך אשר כתבת" וא"כ, שם השורש של הרשעים שאין לה מקום של כתיבה במציאות של ספר,

-ומהו הספר שרשעים נכתבים בו חס ושלום בצד של מיתה? -הרי כל מיתה זה גדר של ביטול שמו מהדבר שזה גדר מיתתו, וא"כ בספרן של רשעים אין כוונת הדבר שכתוב שם השם שלהם, אלא זה ספר של מי ששמו שנמחק, -זהו גדר "ספרן של רשעים".

הרי חז"ל אומרים שרשעים בשעה שהם יוצאים מהעולם הם אינם זוכרים את שמם, כי מעשיהם הכחישו את שמם ומכח המעשה רשעות שלהם נצטרף להם צירוף אחר לשמם, זהו "ספרם של רשעים", זהו סוד ספר שהשם שלהם נעתק מאותו ספר, ואין בו מציאות של גילוי של שמם.

-והגדר של "בינונים תלויים ועומדים מראש השנה עד יום הכפורים" בבינוני שתלוי ועומד בעשרה ימים הללו שהוא יכול לזכות בהם בכח של תשובה. תשובה כלומר, להשיב את סדר האותיות שהיה ולחזור ולצרף אותו בסדר חדש, זה כחם של "בינונים תלויים ועומדים". "בינונים תלויים ועומדים", היינו שמאותו שורש שנאמר באותיות "פורחות באויר", שם הבינונים תלויים ועומדים, הם "תלויים ועומדים" באותיות עצמם שעכשיו הם בלי צירוף, ומה שממתינים להם עשרה ימים היינו בשביל לחזור ולצרף את האותיות בצירוף הראוי והמתאים להם. הם תלויים ועומדים באותו מקום בדיוק שנאמר "אותיות פורחות באויר" שבו הם תלויים ועומדים באותם עשרה ימים האלה,

ולאחר הסיפא של העשרה ימים, אם הם שבים בתשובה ונוטים לכף ימין, לכף זכות, נכתב לו עוד פעם מציאות של הספר, שזהו המציאות שנותן לו קיום בבחינת "אורך ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד".

בלשון אחרת והיינו הך, ברור ופשוט. יש את העולם הגדול ויש את האדם שהוא עולם קטן, שהם מקבילים אהדדי אדם - עולם, עולם - אדם כידוע עד מאד באבות דר' נתן ועוד, והרי על העולם הכולל נאמר "איסתכל באורייתא וברא עלמא" ולפי"ז גם באדם הפרטי, אם נגזר לו בראש השנה ויום הכיפורים את שורש הצירופי התורה ששייכים לחלקו, מכח כך יש לו את ה"ברא עלמא" שלו לכל השנה כולה שזה ספרן של צדיקין ובינונים ששבו בתשובה, אבל אצל רשעים שאין להם ספר תורה, א"כ, אין אצלם "איסתכל באורייתא" ולכן אין אצלם גילוי של השנה הבאה, זהו "נכתבין ונחתמין לאלתר למיתה" כי אין להם את מציאות שורש ההארה של צירופי האותיות והדברים אינם חקוקים וקיימים בתוכם, וע"י כן מתגלה שאין להם מציאות של קיום.

זהו בעצם, סדר הימים האלה, אלול, ועשרת ימי תשובה - ארון, לוחות ושברי לוחות - שמונחין בארון, זה שלימות ההארה של הימים האלה כמו שנתבאר.

ה'אות' שבתאוה והה' שבתאוה - ב' מדרגות התאוה

אבל יתר על כן, שלימות המקום של ה"אוה למושב לו" שזה כח התאוה שנתאוה הקב"ה כמו שהוזכר בראשית הדברים, חלקו הראשון מתגלה במעמד הר סיני שזה האופן של "גרסה נפשי לתאבה", ומצד כך בתיבת תאוה מונח בה המילה אות בתוספת ה' כלומר אות ה' - זה תאוה, כלומר, שורש התאוה ביסודה היא בצירוף שבאותיות כמו שנתבאר, אבל כאשר יש כח של נפילה, כמו שאומרת הגמ' שבאות ה' יש בה את הפתח התחתון שבו ע"י העבירה האדם יורד ונופל, והפתח של הה' מהצד השמאלי העליון שבה, הוא הפתח שבו האדם שב, וכמו שמסבירה הגמ' ש"לא מיסתעיא מילתא" לחזור באותו מקום שבו הוא יצא. זהו תאוה - אות ה', יש תאוה שמתגלה מעיקרא מכח האות שענינה היא כח ההמשכה מלשון 'אתא' שזהו גילוי אותיותיה של תורה שבמתן תורה, ויש תאוה שמתגלה מכח הבעל תשובה שזהו מדרגת יום כיפור שזה מתגלה מכח הה' שבתית תאוה.

מצד שורש כח התאוה שנמצא במדרגת הר סיני זהו האות שבתאוה, ומצד כח התאוה שמתגלה אחר חטא העגל והתיקון של לוחות שניות שביום הכיפורים, הגילוי של עולם התשובה שהוא תשוב ה' כידוע מאד, זהו הה' שבתאוה, שהוא מתאוה ג"כ מכח מדרגת התשובה שמכחה חל עומק של תיקון, כמו שנתבאר. זה השלימות של הימים ממתן תורה עד יום הכיפורים.

אבל החלק השני של התאוה כמו שהוזכר שזה הסיפא, זהו בנין בית המקדש שזהו המקום שעליו נאמר "אוה למושב לו", וברור ופשוט, הרי ביום הכיפורים עבודת היום היא שכהן גדול נכנס לפני ולפנים למקום הארון ששם מקום ההזאה, ובבית שני שלא היה ארון, הכה"ג היה מזה על אבן השתיה כמו שאומרת המשנה ביומא, אבל עכ"פ, עיקר העבודה של הכה"ג ביום הכיפורים הוא להיכנס לפני ולפנים למקום הארון.

כלומר, ביום הכיפורים ניתנו לוחות שניות, וכאשר הוא נכנס ללפני ולפנים, הוא נכנס לאותו מקום שבשורש בימי משה, נאמר בו 'ארון לוחות ושברי לוחות' שמונחין בארון, לשם הוא מקום כניסתו, והיינו שמקום בית המקדש הוא האחרית של ההארה של הארון לוחות ושברי לוחות שמונחין בארון וזהו עיקר שלימות הנקודה האחרונה של המקום שעליו נאמר "אוה למושב לו".

ושם במקום בית המקדש מתברר ה"אוה למושב לו" מצד מדרגת מקום, והוא מתחבר להארה של מדרגת זמן שהוא יום הכיפורים שזהו הזמן שמתגלה שלימות ההארה של ה"אוה" באופן של ה' כמו שנתבאר, - לא של האות שזהו האותיות דמעיקרא, אלא האותיות דייקא באופן של ה', של תשובה תשוב - ה', האות ה' של תאוה.

וכשמצטרף לזה מדרגת הנפש שזו מדרגת כהן גדול, כאן הוא כח שלימות ההארה של קומת כל הימים האלה.

צירוף של המקום של ה"אוה למושב לו", מקום בית המקדש.

צירוף של מדריגת הארת יום הכיפורים שמצטרף במקום ארון למדריגת המקום של ה"אוה למושב לו", ומצטרף לכך מדריגת הנפש של כהן גדול ביום הכיפורים שנכנס לפני ולפנים למקום הארון, כאן מונח **המקום הזמן והנפש** שמצורפים גם יחד שמונח בזה שלימות המדריגה שנקראת "אוה למושב לו".

ב' המדרגות ביום הכיפורים

ובזה נעשה עומק נקודת הבירור שנבדל חלקו של יעקב אבינו מחלקו של עשיו, ה"איש תם" נבדל מה"שעיר לעזאזל" מחלקו של עשיו שנתנו לו כל העבירות, כמו שאומרים חז"ל על "עוונותם" שזהו עוונות - תם שמשתלחים על גבי השעיר לעזאזל, ובה נעשה ההפרדה של ישראל מאומות העולם.

ולהבין עמוק, זה לא רק שנבדל מציאות העבירות באופן של "אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו", אלא עומק נקודת הדבר הוא כמו שנתבאר, שבמדריגת הר סיני היה שני שלבים, היה במדריגת הר סיני שלב אחד של "נעשה ונשמע" שזה הבחירה, אבל היה שלב יותר גבוה של "כפה עליהם הר כגיגית" שע"ז נאמר "ישראל שעמדו רגליהם על הר סיני פסקה זוהמתו", "פסק יצר הרע מליבם" כדברי חז"ל.

ומצד כך גם ביום הכיפורים יש את שני החלקים האלו. יש את החלק של הבחירה שהוא שלימות מדריגת התשובה וזה הבירור של העליה והתיקון, אבל על גבי כך מתגלה כמו שאומרת הגמ' בנדרים כידוע, **השטן** בגימטריא שס"ד, שס"ד יומא אית ליה רשות לאסטוני אבל ביום הכיפורים לית ליה רשות לאסטוני, וא"כ בעומק, יש ביום הכיפורים את החלק שמקביל ל"כפה עליהם הר כגיגית", אלו הם שתי המדרגות שמתגלים ביום הכיפורים, - ראשית יש את העשרה ימים של תשובה מכח הבחירה שמגיעים עד לאחרית, ליום העשירי שזה מעין ה"נעשה ונשמע" וזהו הקבלת לוחות שניות שביום הכיפורים, אבל כמו שבמדריגת מתן תורה היה לאחר מכן "כפה עליהם הר כגיגית" כמו"כ ביום הכיפורים מתגלה ההארה שהשטן לית ליה רשות לאסטוני, וכמובן, זה לא כמו שלימות ההארה שהיה בהר סיני ששם זה היה ה"כפה" בבירות שלימה, אבל כאן אף ש"לית ליה רשות לאסטוני" אבל כמו שאומרת הגמ' הרי, שכמה בתולות, ח"ו נעשה בהם פגם בו ביום, אבל השורש הוא אותו שורש של הארה.

ובכללות כל מדריגת ירושלים שנאמר בה "מעולם לא לן אדם בירושלים ובידו חטא" ובית המקדש בפרט שנקרא "לבנון" שמלבין עוונותיהם של ישראל, נעוץ באותו מקום של "לית ליה רשות לאסטוני" בהארה חלקית, אבל המקום האחרון שאליו מגיעים בהארת יום הכיפורים, בעיקר מכח הצירוף של מדריגת בית המקדש כמו שנתבאר, זה לחזור ל"כפה עליהם הר כגיגית" שהמקביל שלו ביום הכיפורים זה ה"לית ליה רשות לאסטוני".

עומק הבחירה- לבחור במדרגת הכפיה

כאן מתגלה שלימות ה"אוה למושב לו" - נחזור ונסכם מה שהוזכר בהתחלה, העליון כביכול -"הוא אחד ושמו אחד" אבל לתתא נאמר "נתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים" שיהיה מקום של בחירה, אבל התכלית היא לא בחירה אלא התכלית היא לבחור להגיע ל"כפה עליהם הר כגיגית", התכלית היא לבחור במה שהוא רוצה ולשעבד את הבחירה אליו יתברך שמו שזה ה"כפה עליהם הר כגיגית",

ומצד כך, הצד העליון המתגלה זה עומק ההארה של האחרית של הימים האלה, שהוא להגיע למקום הנפש של ה"לית ליה רשות לאסטוני", וכפי שמסיימים את היום הקדוש - "הוי"ה הוא האלקים", ומה שמסיימים אותו ב'אלקים' דייקא כדי לגלות שמה שנראה אלקים שיכול להיות אלקים דקדושה ויכול להיות אלהים דחול, או ח"ו, אלהים אחרים, כאן מסיימים "הוי"ה הוא האלקים", "הוי"ה אחד ושמו אחד", כלומר, נוגעים במעמקים של "כפה עליהם הר כגיגית", במעמקים של ה"לית ליה רשות לאסטוני", זה התכלית מקום ה"אוה למושב לו".

כשההארה נעצרת באמצעיתה, ח"ו, נשארים במקום בית הבחירה, אבל כשההארה מגיע לנקודת אחריתה, זה נקרא "יעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לכסלה עוד", איך "יעיד עליו יודע תעלומות"? כי מאיר ההארה של "כפה עליהם הר כגיגית", -בכח האדם הוא לא יכול להעיד על עצמו שהוא לא יבוא ח"ו, לידי עבירה, אבל אם הוא מדבק את עצמו ב"לית ליה רשות לאסטוני", ב"כפה עליהם הר כגיגית", על זה נאמר "יעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לכסלה עוד" - ועל זה נאמר בעומק "אוה למושב לו".

לבירורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה"
ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588

פקס 03-548-05294

ת.ד. 16452

ירושלים 9116302

info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א

מופיעים ב"קול השון"

ישראל 073.295.1245

USA 718.521.5231